

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z PRZEDMIOTU GEOGRAFIA

1. Podstawa prawna do opracowania Przedmiotowych Zasad Oceniania:
 - Rozporządzenie MEN w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów,
 - Statut Szkoły Podstawowej nr 21 im. Mieszka I we Wrocławiu,
 - Podstawa programowa dla szkół podstawowych.
2. Przedstawiony poniżej PZO obowiązuje nauczycieli geografii i uczniów wszystkich klas, podczas 4. letniego cyklu kształcenia z zakresu geografii (klasy 5-8) w Szkole Podstawowej nr 21 im. Mieszka I we Wrocławiu.
3. Ocenianie ucznia na lekcji geografii ma na celu:
 - poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce,
 - pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
 - motywowanie ucznia do dalszej pracy,
 - dostarczenie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
 - umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji metod pracy dydaktyczno - wychowawczej.
4. Narzędzia pomiaru, obserwacji osiągnięć uczniów i zasady oceniania prac pisemnych:

PRACE KLASOWE waga 7 lub 6	➤ Prace klasowe są obowiązkowe dla wszystkich uczniów. Są zapowiedziane, z dwutygodniowym wyprzedzeniem. Przewiduje od 2 do 3 prac klasowych w roku szkolnym, które obejmą zakres jednego lub dwu pokrewnych działów tematycznych. ➤ Jedynie oceny niedostateczne można poprawić w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem, jednak nie później niż do dwóch tygodni od oddania prac. Wyjątek stanowią oceny niedostateczne otrzymane za ściąganie. ➤ Osoby, których nieobecność na sprawdzianie została usprawiedliwiona muszą uzupełnić zaległości po powrocie w formie i terminie uzgodnionym z nauczycielem. ➤ Ocena z pracy klasowej jest podstawą do klasyfikacji śródrocznej i końcoworocznej. ➤ Podczas wystawiania oceny z pracy lekcyjnej nauczyciel kieruje się następującymi kryteriami: ocena niedostateczna (0% - 30%), ocena dopuszczająca (31% - 49%), ocena dostateczna (50% - 74%), ocena dobra (75% - 86%), ocena bardzo dobra (87% - 95%), ocena celująca (96-100%).
PRACE LEKCYJNE waga 3 lub 4	➤ Są zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem. Jest to forma sprawdzenia wiedzy, polegająca na napisaniu pracy pisemnej przy pomocy określonych materiałów źródłowych (atlas, dane statystyczne, ryciny w podręczniku). Ma na celu zbadanie umiejętności wykorzystania źródeł. Przewiduje po jednej pracy lekcyjnej w roku, które obejmą zakres jednego lub dwu pokrewnych działów tematycznych. ➤ Oceny niedostateczne nie podlegają poprawie. ➤ Podczas wystawiania oceny z pracy lekcyjnej nauczyciel kieruje się

	następującymi kryteriami: ocena niedostateczna (0% - 30%), ocena dopuszczająca (31% - 49%), ocena dostateczna (50% - 74%), ocena dobra (75% - 86%), ocena bardzo dobra (87% - 95%), ocena celująca (96-100%).
KARTKÓWKI waga 4 lub 5	➤ Niezapowiedziana lub zapowiedziana forma sprawdzenia wiedzy, obejmująca trzy ostatnie tematy lekcyjne lub znajomość położenia na mapie konkretnych obiektów geograficznych. ➤ Kartkówki trwają nie więcej niż 15 minut. Przewiduję około 2 kartkówek w semestrze, w tym w klasach siódmej i ósmej po jednej kartkówce ze znajomości położenia obiektów geograficznych. ➤ Oceny nie podlegają poprawie. ➤ Uczeń nieobecny na kartkówce musi zaliczyć dany zakres materiału w formie uzgodnionej z nauczycielem. ➤ Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie do lekcji sam decyduje czy chce aby dana ocena była wpisana do dziennika, ale następnie musi uzupełnić braki. ➤ Podczas wystawiania oceny z pracy lekcyjnej nauczyciel kieruje się następującymi kryteriami: ocena niedostateczna (0% - 30%), ocena dopuszczająca (31% - 49%), ocena dostateczna (50% - 74%), ocena dobra (75% - 86%), ocena bardzo dobra (87% - 95%), ocena celująca (96-100%).
ZADANIA DOMOWE I LEKCYJNE waga 2 lub 3	➤ Uczniowie na lekcjach rozwiązują zadania o różnorodnej tematyce (zadania problemowe, uzupełnienie mapy konturowej, schematów organizacyjnych itp.). ➤ Podobnie wyglądają proste zadania domowe, mające na celu utrwalenie wiedzy. ➤ Efekty pracy, indywidualnej i zespołowej, zarówno tej wykonanej w szkole jak i w domu muszą być zapisane w zeszytcie. ➤ Zeszyt powinien być podpisany. Nie jest wymagane, aby uczeń w zeszytcie posiadał notatkę z lekcji. ➤ Zeszyt podlega ocenie co najmniej raz w semestrze. Na bieżąco powinny być uzupełnione wszystkie braki zadań, gdyż każde zadanie ma wpływ na ostateczną ocenę.
ODPOWIEDŹ PRZY MAPIE waga 2	➤ Odpowiedź przy mapie należy do obowiązkowych form sprawdzenia wiedzy. Odbywa się ona na początku lekcji, zadawana jest seria pytań do klasy, lub pytany jest konkretny uczeń. ➤ W zależności od omawianego zagadnienia uczeń będzie udzielał odpowiedzi korzystając z map ogólnogeograficznych lub tematycznych. ➤ Przy czytaniu map i korzystaniu z atlasu brane są pod uwagę takie umiejętności jak obliczanie odległości, czytanie współrzędnych geograficznych, znajomość znaczenia symboli z legendy map, porównywanie informacji zawartych na mapach różnej treści, umiejętność pokazywania na mapach elementów geograficznych, posługiwanie się pojęciami geograficznymi przy określeniu np. położenia państw, miast, rzek, mórz. ➤ Dodatkowo przy odpowiedzi indywidualnej pod uwagę brane są także: znajomość zagadnienia, samodzielność, kultura języka i ład wypowiedzi.
PRZYGOTOWANIE DO LEKCJI waga 1	➤ Przygotowanie do lekcji obejmuje dokończenie lub uzupełnienie zadania lekcyjnego (jeżeli uczeń z różnych przyczyn nie wykonał go podczas lekcji), odrobienie zadania domowego. ➤ Na lekcji geografii każdy uczeń posiada zeszyt i atlas oraz przynajmniej jeden podręcznik na ławkę. ➤ W semestrze można zgłosić bez konsekwencji dwa nieprzygotowania. ➤ Trzecie i każde następne nieprzygotowanie skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej. ➤ Osoby nieprzygotowane zgłaszają się po sprawdzeniu obecności.
AKTYWNOŚĆ	➤ W przypadku oceny z aktywności na lekcji, brane są pod uwagę m.in.

waga 1-5	umiejętność posługiwania się pojęciami geograficznymi, znajomość zagadnienia, samodzielność wypowiedzi, sposób wypowiedzi (kultura języka, ład wypowiedzi). ➤ Aktywność oceniana jest na bieżąco na lekcji. ➤ Aby uzyskać ocenę bardzo dobrą z aktywności wystarczy uzyskać trzy plusy. ➤ Uczniowie z dużą aktywnością premiowani są ocenami bardzo dobrymi o wyższej wadze, jednak nie wyższej niż 5.
UDZIAŁ W KONKURSACH waga 5	➤ Uczeń, który w konkursach o tematyce geograficznej lub regionalnej przechodzi do drugiego etapu, w zależności od stopnia trudności pytań otrzymuje częściową ocenę bardzo dobrą lub celującą. ➤ Uczeń który przeszedł do finału otrzymuje ocenę końcoworoczną o jedną wyższą od proponowanej pod warunkiem zaliczenia wszystkich obowiązkowych form sprawdzenia wiedzy.
ZADANIA DODATKOWE waga 4-5	➤ Zadania dodatkowe wymagają wykorzystania różnorodnych źródeł wiedzy. ➤ Mogą być wykonywane przez ucznia w dowolnym momencie roku szkolnego. Zadania dodatkowe nie są obowiązkowe, ale w każdym przypadku ich wykonanie może skutecznie pomóc w uzyskaniu lepszej oceny. ➤ W semestrze można wykonać nie więcej niż dwa zadania dodatkowe. ➤ Ostateczny termin oddania zadań dodatkowych to 31 maja każdego roku szkolnego. Przykładowe zadania dodatkowe znajdują się na blogu geograficznym Humboldt.

- Nauczyciel ustala ocenę śródroczną i roczną na podstawie średniej ważonej, zaokrąglonej zgodnie z zasadami matematycznymi określonymi w Statucie. Wyjątkiem jest przypadek, gdy uczeń nie uzyskał ocen ze wszystkich wymaganych form sprawdzania wiedzy i umiejętności, ze szczególnym uwzględnieniem prac klasowych. Nauczyciel może wtedy ustalić ocenę niższą od średniej ważonej.
- Prace pisemne uczniów nauczyciel przechowuje do dwóch dni po zakończeniu zajęć dydaktycznych. Wgląd do prac klasowych, kartkówek i innych pisemnych form sprawdzenia wiedzy możliwy jest na lekcji, podczas której oddawane są prace, a także podczas konsultacji nauczyciela. Uczeń nie może wykonywać fotokopii, ani w żaden inny sposób utrzymywać prace klasowej.
- Nauczyciel, na prośbę rodzica lub prawnego opiekuna zobowiązany jest do okazania pracy pisemnej i uzasadnienia oceny. Uzasadnienia w formie ustnej nauczyciel udziela podczas konsultacji, których termin jest corocznie określony w kalendarzu roku szkolnego lub innego podczas innego umówionego terminu. Rodzic lub prawny opiekun nie może wykonywać fotokopii, ani w żaden inny sposób utrzymywać prace klasowej.
- Kryteria oceny semestralnej i rocznej.
 - Podstawą do wystawienia oceny w klasyfikacji śródrocznej jest ocena z pracy klasowej i uzyskanie przynajmniej trzech ocen z różnych kategorii,
 - Przy wystawianiu oceny rocznej nauczyciel bierze pod uwagę średnią uzyskaną za pierwszy semestr,
 - Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną na pierwszy semestr lub promowany był warunkowo (z roczną oceną niedostateczną z geografii w poprzednim roku szkolnym) ma obowiązek nadrobienia zaległości i zaliczenia wyznaczonej partii materiału w ciągu 2 miesięcy (odpowiednio drugiego semestru lub pierwszego semestru nowego roku szkolnego).
- Wymagania na poszczególne oceny a stopień opanowanych wiadomości i umiejętności.

1

Ocenę **niedostateczną** otrzymujesz jeśli nie opanowałeś niezbędnych wiadomości i umiejętności potrzebnych do kontynuowania nauki, a w szczególności:

- nie wykazujesz systematyczności (np. braki w zadaniach domowych),
 - nie posiadasz podstawowej orientacji na mapie,
 - nie potrafisz samodzielnie korzystać z różnych źródeł (np. z podręcznika),
 - nie pracujesz na lekcji (samodzielnie bądź w grupie),
 - nie potrafisz przy pomocy nauczyciela rozwiązać prostych zadań.
-

2

Ocenę **dopuszczającą** otrzymujesz jeżeli masz braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, ale udało się Tobie:

- opanować w stopniu podstawowym umiejętność czytania i orientacji na mapie,
 - posługujesz się poprawnym językiem geograficznym (w mowie i piśmie),
 - samodzielnie rozwiązujesz zadania o niewielkim stopniu trudności,
 - przy pomocy nauczyciela udzielasz odpowiedzi na proste pytania
 - umiesz odnaleźć i wykorzystać podstawowe informacje z innych źródeł,
 - wykazujesz chęć do współpracy.
-

3

Ocenę **dostateczną** otrzymujesz jeżeli opanowałeś podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności, a w szczególności:

- posiadasz podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej,
 - poprawnie wyrażasz swoje myśli, posługując się typowymi przykładami,
 - popełniasz nieliczne błędy, które poprawiasz przy pomocy nauczyciela,
 - potrafisz rozwiązywać zadania i poszukujesz odpowiedzi na zasadzie analogii,
 - potrafisz wartościować elementy środowiska naturalnego,
 - poprawnie odczytujesz i interpretujesz dane (np. diagramy, tabele czy wykresy)
 - poprawnie wykonujesz proste obliczenia.
-

4

Ocenę **dobrą** otrzymujesz jeżeli opanowałeś wiadomości i umiejętności w stopniu uwzględniającym wymagania rozszerzające, a w szczególności:

- pracujesz systematycznie i aktywnie pracujesz w zespołach grupowych,
 - wykonujesz dodatkowe zadania z różnym jakościowo skutkiem,
 - posiadasz orientację na mapie i czytasz ze zrozumieniem mapy tematyczne,
 - dokonujesz poprawnych interpretacji tekstów i danych źródłowych,
 - odpowiedzi udzielasz samodzielnie, choć widoczne są pewne braki,
 - samodzielnie rozwiązujesz zadania (w tym wszystkie obliczenia),
 - łączysz wiadomości w logiczne ciągi, dokonujesz prostej interpretacji zjawisk,
 - posługujesz się poprawnym merytorycznie i stylistycznie językiem geograficznym,
 - potrafisz wartościować i oceniać działalność człowieka w środowisku.
-

5

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymujesz jeżeli w stopniu wyczerpującym opanowałeś materiał oraz umiesz stosować ważne umiejętności, a w szczególności:

- regularnie i wszechstronnie przygotowujesz się do lekcji,
- sprawnie posługujesz się wiadomościami i umiejętnościami podczas wypowiedzi,
- Twoje wypowiedzi są poprawne merytorycznie i ciekawe pod względem treści,
- samodzielnie potrafisz interpretować omawiane zagadnienie,
- samodzielnie dokonujesz interpretacji treści mapy i innych materiałów,
- przeprowadzasz proste analizy zjawisk przyrodniczych,
- potrafisz zastosować wiedzę w praktycznym działaniu,
- przy pomocy różnych źródeł chętnie wykonujesz zadania i prace dodatkowe,
- bierzesz aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze przyrodniczym,
- bierzesz aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

6

Ocenę **celującą** otrzymujesz jeżeli spełniasz **wszystkie** kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- Twoja wiedza wykracza poza podstawę programową,
- samodzielnie i twórczo rozwijasz własne uzdolnienia i zainteresowania,
- ciekawie potrafisz przedstawić swoje zainteresowania,
- wykazujesz się osiągnięciami w konkursach na poziomie ponadшкоlnym,
- regularnie uczestniczysz w zajęciach pozalekcyjnych.

10. Od oceny rocznej (końcowej) uczeń może się odwołać na zasadach określonych w Statucie.
11. Zmiany w PZO dokonywane są na wniosek nauczycieli geografii na podstawie ewaluacji PZO i WZO oraz pojawiających się zmian w przepisach prawa oświatowego mających wpływ na ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów.

Opracowanie: Jan Taczyński
Stan na 9 września 2020